

El llenguatge

Quin

11/11/1978

L'adjectiu interrogatiu i exclamatiu, en català, és quin (quina, quins, quines). Ens hem ocupat algun cop dels usos indeguts que hom fa prou sovint d'aquest terme gramatical, però potser també escau de fer alguna observació sobre la tendència contrària —certament, ara com ara, poc manifesta—, és a dir, a substituir quin per altres termes.

L'adjectiu quin precedeix sempre un nom, el qual, però, hi pot figurar sobreentès. En oracions interrogatives com Quin dia vindràs? Quina peça toquen? Quins voleu? No sé quina triar és poc probable que quin hi arribi a ésser substituït per un altre terme. Sovint, però, el quin interrogatiu és usat precedit per una preposició: Per quin carrer passaràs? Amb quin dret ho diu? De quina secció es tracta? A quina classe aneu? I és en algunes d'aquestes oracions, introduïdes per preposicions com a i de, que el mot quin és substituït algun cop per un altre terme interrogatiu, el pronom què, el qual, com a element pronominal que és, no ha d'usar-se mai acompanyant un substantiu. «A què col·legi aneu?» no és cap exemple inventat, sinó una frase realment sentida, a persones, això sí, d'expressió fortament castellanitzada. Creiem, però, que és bo de posar en guàrdia contra aquesta desviació. En conclusió: en castellà, el terme «qué» és alhora adjectiu i pronom: «¿Qué libro quieres?» i «¿Qué quieres?». En català cal usar quin com a adjectiu i què com a pronom: Quin llibre vols? i Què vols?

Com a adjectiu exclamatiu, que usem en oracions com Quin dia més clar! Quines coses de dir! Quina noia més simpàtica!, quin pot entrar potser en concurrència amb el terme que (sense accent), adjectiu o adverbial, usat com a quantitatiu ponderatiu. Caldria pensar detingudament, però, si en l'ús de que en lloc que quin no hi influeix també el fet que en castellà l'adjectiu exclamatiu és, així mateix, «qué». ¿Cal considerar lícites, així, oracions com Que bon gust! Que mal geni! Que poca delicadesa!? en lloc de Quin bon gust! Quin mal geni! Quina poca delicadesa!? Es cert que podem establir una diferència entre les primeres, en què ponderem la quantitat d'una cosa —el bon gust, etc, d'algú— i les de la segona sèrie, purament exclamatives. Però no fóra desencertat suposar que si alguns diuen «Que bon gust!» i «Que mal geni!» és perquè en castellà dirien «Qué mal gusto» i «Qué mal genio!».